

DE PROVINCIALE ROL IN DE WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING

1. INLEIDING

Minister Hoogervorst en staatssecretaris Ross-van Dorp presenteerden in december 2004 de concept wettekst van de nieuwe Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Naar verwachting zal de WMO vanaf 1 juli 2006 gefaseerd ingevoerd worden. De WMO heeft grote gevolgen voor de organisatie, financiering en ontwikkeling van welzijn en zorg op lokaal niveau.

De provincies hebben binnen de WMO de wettelijk taak om steunfunctiebeleid te voeren voor de ondersteuning van eerstelijns welzijnsinstellingen en gemeenten.

Deze notitie heeft als doel de provinciale ondersteuningstaak in het kader van de WMO te definiëren en drie opties te presenteren om deze ondersteuningstaak concreet uit te voeren.

De notitie als volgt opgebouwd:

1. Inleiding
2. Korte samenvatting van de WMO
3. Invoeringstraject van de WMO
4. Provinciale rol in de WMO
5. Provinciale ondersteuningstaak in WMO
6. Bestuurlijke ambitie WMO: drie opties

De notitie wordt afgerond met een ambtelijk advies aan de gedeputeerde.

2. SAMENVATTING WMO

2.1 Achtergrond en doelstelling

Het kabinet Balkenende II is van mening dat deelname van burgers aan de samenleving een gedeelde verantwoordelijkheid is van de individuele burger, de 'civil society' en de overheid. Met de WMO wil het kabinet de rol van de rijksoverheid beperken door meer verantwoordelijkheid neer te leggen bij de individuele burger, de 'civil society' en de gemeenten.

De WMO heeft als doel een wettelijk kader te scheppen dat iedereen in staat stelt volwaardig deel te nemen aan de samenleving. De nadruk ligt hierbij op zelfredzaamheid, solidariteit en samenhang in wet- en regelgeving.

De WMO vervangt de Welzijnswet, de Wet Voorzieningen Gehandicapten (WVG) en delen van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). De WMO wordt ingezet voor lichte vormen van hulp en ondersteuning; de AWBZ wordt gericht op zware zorg en verpleging.

2.2 Centrale rol gemeenten

Het kabinet legt de regie voor het beleid op het gebied van maatschappelijke participatie expliciet bij de gemeente. De rijksoverheid stelt algemene kaders vast. Binnen deze kaders krijgt de gemeente een grote beleidsvrijheid voor:

1. Het voeren van een algemeen beleid, dat gericht is op de bevordering van de zelfredzaamheid van burgers, de maatschappelijke participatie en de leefbaarheid van de woonomgeving.
2. Het leveren van individueel geïndiceerde voorzieningen van maatschappelijke zorg aan mensen die daarop aangewezen zijn om deel te kunnen nemen aan de samenleving.

Concreet zijn gemeenten met de WMO verantwoordelijk voor het opstellen van een vierjaarlijkse WMO nota met prestatievelden en uitvoeringsprogramma's. De gemeenten dienen burgers en lokale organisaties te betrekken bij deze beleidsontwikkeling.

De uitvoering van het gemeentelijk beleid komt primair in handen van maatschappelijke of commerciële organisaties (welzijnsorganisaties, zorgaanbieders en zorgvragersorganisaties).

De gemeente sluit contracten af met deze organisaties of treedt zelf op als leverancier.

De WMO is geen voorzieningenwet. De burger heeft niet automatisch recht op bepaalde voorzieningen. Dit is afhankelijk van het gemeentelijk beleid.

2.3 Prestatievelden WMO

De verantwoordelijkheden van de gemeente zijn vastgelegd in acht prestatievelden¹, maar de gemeenten bepalen zelf welke prestaties zij in deze 'velden' gaat leveren:

1. Algemene voorzieningen voor maatschappelijke participatie en ondersteuning
2. Informatie en advies voor maatschappelijke ondersteuning
3. Voorzieningen voor het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers
4. Versterken van de sociale samenhang en leefbaarheid van wijken en buurten
5. Accommodaties voor maatschappelijke activiteiten
6. Preventieve voorzieningen voor jongeren of ouders met opvoedingsproblemen
7. Voorzieningen voor mensen met een functiebeperking en ouderen gericht op zelfredzaamheid en participatie
8. Voorzieningen voor maatschappelijke opvang, huiselijk geweld en verslavingsbeleid

2.4 Financiering en de gevolgen voor de AWBZ

De basis voor de financiering van de WMO is het Gemeentefonds. De financiële middelen voor de Welzijnswet (€ 3 miljard) en de WVG (€ 1 miljard) worden al via het Gemeentefonds uitgekeerd. Hieraan worden delen van de AWBZ (€ 1,6 miljard) toegevoegd. Deze middelen zijn niet geoormerkt. De gemeente bepaalt zelf hoe het geld wordt ingezet.

Het kabinet wil de AWBZ op termijn uitdrukkelijk reserveren voor de langdurige zorg en niet voor ondersteunende taken. Daarom gaat een aantal voorzieningen gefaseerd uit de AWBZ naar de WMO:

1. Huishoudelijke verzorging (in 2006)
2. Ondersteunende en activerende begeleiding en vervoer (in 2007)

Tenslotte wordt een aantal premiereregelingen overgedragen naar het Gemeentefonds.²

¹ Zie bijlage 2 voor overzicht prestatievelden, voorbeelden en wijzigingen in wettelijke kaders.

² Subsidieregelingen voor MEE-organisaties, doventolken, zorgvernieuwingsprojecten ggz, e.a.

3. INVOERINGTRAJECT WMO

3.1 Gefaseerde invoering WMO

Vanaf het moment dat de contourennota van de WMO in april 2004 werd gepresenteerd is er onzekerheid over de invoeringsdatum van de WMO en de gefaseerde overdracht van AWBZ functies.

Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) gaat er van uit dat:

- De WMO na het zomerreces door de Tweede Kamer behandeld wordt;
- De WMO per 1 juli 2006 wordt ingevoerd;
- De hele huishoudelijke verzorging uit de AWBZ per 1 juli 2006 wordt overgedragen naar de WMO.

3.2 Implementatietraject WMO

Om gemeenten in staat te stellen om de WMO vanaf 2006 uit te voeren, hebben VWS en de VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten) gezamenlijk een implementatietraject opgezet. Dit implementatietraject bestaat uit:

1. Landelijke gereedheidskist. De gereedheidskist is bedoeld om gemeenten – papieren – instrumenten te bieden om de verschillende prestatievelden technisch uit te werken. (Handreiking Beleidsnotitie, Financieel Risicomodel, Handreiking Inkoopvormen etc.)
2. Invoeringstrajecten en ontwikkelpilots in gemeenten
3. Facilitering van cliëntorganisaties
4. Communicatietraject van adviesbureau Boer en Croon

Volgens het IPO (Interprovinciaal Overleg) en veel gemeenten biedt het implementatietraject gemeenten een beperkte vorm van ondersteuning bij de voorbereiding op en de implementatie van de WMO. Sinds enkele maanden is het IPO namens de provincies betrokken bij het implementatietraject.

3.3 Risico's invoering WMO

Ook na de indiening van de concept wettekst van de WMO bij de Tweede Kamer op 30 mei 2005 zijn er nog veel onzekerheden en risico's bij de invoering van de WMO:

- De daadwerkelijke invoering van de WMO is nog niet absoluut zeker;
- De VNG is ingenomen met de decentralisatie van bevoegdheden en middelen, maar maakt zich ook zorgen over de snelle invoeringsdatum, de knip tussen enkelvoudige en meervoudige huishoudelijk verzorging en de financiële middelen op lange termijn.

Verder biedt het implementatietraject van VWS en de VNG volgens het IPO en veel gemeenten slechts een beperkte ondersteuning:

- De gereedheidskist biedt papieren handreikingen, maar geen procesmatige ondersteuning;
- Het is nog onduidelijk in hoeverre het invoeringsbudget voor gemeenten toereikend zal zijn;
- Het communicatietraject richt zich primair op gemeenten en niet op het maatschappelijk middenveld en andere direct betrokken organisaties.

4. PROVINCIALE ROL IN DE WMO

4.1 De rol van de provincie

In de concept wettekst van 30 mei 2005 wordt in artikel 13 de taak van provincies in de WMO als volgt omschreven: *“Provinciale staten onderscheidenlijk gedeputeerde staten dragen zorg voor het voeren van beleid betreffende het steunfunctiewerk”*.³

Uit de toelichting op de concept wettekst wordt duidelijk dat:

1. De provincies de steunfunctie voor non-profit instellingen zullen uitvoeren zoals in de huidige Welzijnswet;
2. De provinciale steunfunctie zich ook richt op gemeenten, omdat gemeenten door het bredere takenpakket behoefte hebben aan provinciale ondersteuning.⁴

Het expliciet noemen van gemeenten en het onderscheid tussen profit en non-profit organisaties in het kader van de provinciale steunfunctie binnen de WMO is nieuw. De provincies blijven verantwoordelijkheid voor de steunfunctie minderheden in de vier grote steden.

De WMO heeft directe gevolgen voor het provinciale beleid op het terrein van wonen, welzijn en zorg (WWZ), Sociaal Beleid, Jeugdzorg, Zorgvragers en Mantelzorg. Indirect heeft de WMO ook consequenties voor het beleidsterrein wonen en het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV II).

4.2 Provinciale rol bij implementatie WMO

Sinds de presentatie van de concept wettekst in december 2004 vindt structureel tweewekelijks afstemmingsoverleg plaats tussen het IPO en VWS/ VNG over de rol van de provincies bij de implementatie van de WMO. De provincies Noord en Zuid Holland en Drenthe zijn actief bij dit overleg betrokken. Het doel van het overleg is om naast de in de WMO opgenomen taak afspraken te maken over de provinciale rol bij:

- Het ondersteunen van gemeenten bij de implementatie van de gereedschapskoffer;
- De inzet van RPCP (Regionale Patiënten Consumenten Platforms) voor lokale en bovenlokale belangenbehartiging;
- De participatie in het communicatietraject (gericht op rol van de RPCP's en het informeren van het maatschappelijk middenveld);
- De afstemming van het beleid rond mantelzorg, vrijwilligers en wonen, welzijn en zorg.

5. PROVINCIALE ONDERSTEUNINGSTAAK GEMEENTEN

5.1 Relatie met gemeenten

De invoering van de WMO leidt tot een decentralisatie van bevoegdheden, taken en middelen van de rijksoverheid naar gemeenten.

³ Ter vergelijking: in artikel 4 lid 2 van de Welzijnswet luidt: *Tot de verantwoordelijkheid van de provincies behoort het beleid inzake het steunfunctiewerk.*

⁴ Memorie van Toelichting, pagina 7: *De provincie heeft in het kader van dit wetsvoorstel een ondersteunende rol ten opzichte van de uitvoering van het door de gemeente te voeren beleid.*

Door deze decentralisatie verandert de relatie tussen gemeenten, de rijksoverheid en de provincies. De provincies staan voor de uitdaging om de relatie tussen de provincies als middenbestuur en de gemeenten op het terrein van welzijn en zorg opnieuw te definiëren. De definitie van deze relatie is bepalend voor de manier waarop de provincies hun provinciale ondersteuningstaak naar gemeenten vorm geven.

5.2 Ondersteuningsvraag gemeenten WMO

De provincie Noord-Holland heeft op het terrein van welzijn en zorg veel contact met gemeenten. Uit de evaluatie van de Wonen Plus regeling en het Stimuleringsprogramma WWZ blijkt dat veel gemeenten behoefte hebben aan provinciale ondersteuning bij:

- Het versterken van de gemeentelijke regie;
- De ontwikkeling van integraal beleid en een samenhangend aanbod van wonen, welzijn en zorg op lokaal niveau;
- De participatie van burgers en zorgvragers bij de beleidsontwikkeling.

Op dit moment heeft de provincie Noord-Holland een beperkt aanbod om aan deze specifieke ondersteuningsvraag van de Noord-Hollandse gemeenten te voldoen.

De concrete ondersteuningsvraag van gemeenten in het kader van de WMO is op dit moment nog niet volledig uitgekristalliseerd, omdat veel details over de WMO nog niet duidelijk zijn. Op basis van onze contacten met gemeenten en de inzichten uit het afstemmingsoverleg met VWS en de VNG is wel duidelijk dat de gemeenten bij de invoering van de WMO behoefte hebben aan:

- Procesmatige ondersteuning bij de implementatie van de gereedschapskist;
- Procesmatige ondersteuning bij het versterken van de gemeenteregie en de integrale ontwikkeling van wonen, welzijn en zorg;
- Bovenlokale of regionale afstemming van bepaalde prestatievelden;
- Ondersteuning op het terrein van preventie, vrijwilligersbeleid, mantelzorgbeleid en burger- en zorgvragersparticipatie.

5.3 Uitgangspunten provinciale ondersteuningstaak gemeenten

De basis voor de provinciale ondersteuningstaak van gemeenten is het wettelijke kader dat de WMO biedt om gemeenten te ondersteunen bij uitvoering van de WMO. De manier waarop deze ondersteuningstaak naar gemeenten zal worden ingevuld is sterk afhankelijk van de bestuurlijke ambitie.

De provinciale ondersteuningstaak zal dus in iedere provincie verschillend gedefinieerd en uitgevoerd worden. In het collegeprogramma wordt de bestuurlijke ambitie van ons college als volgt verwoord:

- *“Wij willen het scharnierpunt zijn tussen de rijksoverheid en de Noord-Hollandse gemeenten, traditionele controverses en dogma's doorbreken en nieuwe verbanden aangaan”*
- *“Wij willen met ons beleid bijdragen aan het faciliteren en versterken van de sociale infrastructuur”⁵*

De provincie Noord-Holland heeft dus een duidelijke bestuurlijke ambitie om haar rol op het terrein van welzijn en zorg in samenwerking met gemeenten uit te voeren. Om deze ondersteuningstaak verder te concretiseren benoemen we vijf aanvullende uitgangspunten:

⁵ Collegeprogramma 2004 – 2007, preambule en pagina 13.

1. De provincie definieert haar ondersteuningstaak op basis van haar eigen bestuurlijke verantwoordelijkheid en doelstellingen: *“De provincie is een democratisch gekozen bestuur met een eigen verantwoordelijkheid naast een verantwoordelijkheid als intermediaire bestuurslaag”*⁶
2. De provincie neemt geen taken over van andere overheden. De provinciale ondersteuningstaak als middenbestuur is er niet op gericht om ‘gaten te vullen die de gemeenten laten vallen’. De ondersteuningstaak is aanvullend op de taken en bevoegdheden van gemeenten.
3. De provinciale ondersteuningstaak heeft als doel een wezenlijke bijdrage te leveren aan het oplossen van sociaal-maatschappelijke problemen.
4. Het provinciale ondersteuningsaanbod is afhankelijk van de concrete vraag van gemeenten en daarom per definitie vraaggericht.
5. Het provinciale ondersteuningsaanbod is concreet, resultaat gericht, tijdelijk en kwalitatief hoogwaardig.

Uitgangspunten provinciale ondersteuningstaak gemeenten:

1. Wettelijk kader provincie
2. Eigen bestuurlijke ambitie en doelstellingen
3. Geen taken andere overheden overnemen
4. Wezenlijke bijdrage aan maatschappelijk relevant vraagstuk
5. Vraag gemeenten
6. Concreet, resultaatgericht en kwalitatief hoogwaardig aanbod

5.4 Definitie provinciale ondersteuningstaak gemeenten

Op basis van de bovenstaande uitgangspunten komen we tot de volgende definitie van de provinciale ondersteuningstaak:

De provincie Noord-Holland biedt in het kader van de WMO ondersteuning aan gemeenten op basis van haar steunfunctiebeleid en haar eigen bestuurlijke doelstellingen. De provinciale ondersteuning is vraaggestuurd, gericht op relevante maatschappelijke problemen en ondersteunt de taken en bevoegdheden van gemeenten zonder deze over te nemen. Het provinciale aanbod is resultaatgericht en kwalitatief hoogwaardig.

6. BESTUURLIJKE AMBITIE WMO: DRIE OPTIES

Op basis van de hierboven genoemde uitgangspunten en de definitie van de provinciale ondersteuningstaak naar gemeenten heeft de provincie Noord-Holland drie verschillende opties om het ondersteuningsaanbod in het kader van de WMO concreet uit te voeren.

6.1 Optie 1: Bestaand ondersteuningsaanbod met mogelijke intensivering in najaar

De provincie Noord-Holland ziet de implementatie van de WMO primair als een verantwoordelijkheid voor gemeenten en de VNG met een beperkte ondersteuningstaak voor de provincie. Op dit moment zijn de bestaande provinciale beleidskaders en het ondersteuningsaanbod op hoofdlijnen toereikend. Mogelijke aanpassingen beperken zich

⁶ Collegeprogramma 2004 – 2007, pagina 13.

voorlopig tot nieuwe accenten binnen het bestaande beleid en de bestaande uitvoeringsinstrumenten.

De consequenties voor de betrokken beleidsterreinen:

- Sociaal Beleid: Het Sociaal Beleidskader en het uitvoeringsprogramma blijven grotendeels ongewijzigd. De WMO is geen speerpunt maar een beleidsaccent. Gemeenten kunnen desgewenst binnen het bestaande kader een beroep doen op WMO ondersteuning. De provinciale steunfunctie biedt binnen het prestatieplan een ondersteuningsaanbod.
- WWZ: Binnen lijn 1 van het Stimuleringsprogramma WWZ wordt de WMO een belangrijk thema in de vijf nieuwe meerjarige voorbeeldprojecten in het landelijk gebied. De provincie biedt binnen lijn 2 van het Stimuleringsprogramma⁷ voorlopig geen specifieke WMO ondersteuning voor alle andere gemeenten.
- Zorgvragersbeleid: De WMO wordt opgenomen in het Jaarprogramma 2006 en de prestatieplannen van de RPCP's. De provincie is betrokken bij het communicatieplan dat de RPCP's uitvoeren als deel van het implementatietraject van de WMO.
- Jeugdzorg: De WMO heeft voor het beleidsterrein jeugdbeleid/ jeugdzorg geen ingrijpende consequenties mits de vijf functies van het jeugdbeleid in de wet vastgelegd zijn. De provincie voert hiervoor binnen het IPO een lobby.
- Mantelzorgbeleid: De provincie stimuleert het mantelzorgbeleid op lokaal niveau door de toekenning van subsidie uit de nieuwe mantelzorgregeling voor een aantal lokale projecten.

Een mogelijke, tijdelijke intensivering van deze taak met een specifiek WMO ondersteuningsaanbod is pas in het najaar aan de orde als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

1. De WMO is na het zomerreces aangenomen door het parlement. De details en consequenties van de wet en het invoeringstraject zijn in kaart gebracht.
2. De gemeenten hebben op basis van deze inzichten duidelijk behoefte aan provinciale ondersteuning bij de invoering van de WMO en formuleren een concrete ondersteuningsvraag.
3. De provincie besluit de gemeenten vanuit haar rol bij de uitvoering van de WMO tijdelijk met extra middelen te ondersteunen als aan de in paragraaf 5 genoemde voorwaarden is voldaan.

De provincie heeft in het najaar als aan deze voorwaarden is voldaan drie opties om deze steunfunctie of ondersteuningstaak uit te voeren:

1. De steunfunctieorganisatie Primo ontvangt extra middelen om deze taak uit te voeren;
2. De WMO ondersteuningstaak wordt apart aanbesteed;
3. De provincie biedt een tijdelijke 'Stimuleringsregeling Implementatie WMO'. Gemeenten kunnen subsidie aanvragen om de implementatie van de WMO uit te voeren.

⁷ Lijn 2 van het Stimuleringsprogramma WWZ biedt alle Noord-Hollandse gemeenten een samenhangend subsidieaanbod op het terrein van wonen, welzijn en zorg.

6.2 Optie 2: WMO als speerpunt provinciaal beleid

De provincie Noord-Holland beschouwt de provinciale ondersteuningstaak bij de invoering van de WMO als speerpunt van het provinciaal beleid. Op de beleidsterreinen die relevant zijn voor de WMO worden de beleidskaders en uitvoeringsinstrumenten binnen een nieuwe projectstructuur structureel afgestemd. De communicatie over het provinciale ondersteuningsaanbod vindt plaats op basis van een integraal communicatieplan. De provincie besluit tijdelijk extra middelen beschikbaar om deze steunfunctie of ondersteuningstaak uit te kunnen voeren.

De consequenties voor de betrokken beleidsterreinen:

- Sociaal Beleid: Binnen het Sociaal Beleidskader wordt de WMO ondersteuning van gemeenten een nieuw project met speciale aandacht voor vrijwilligers en burgerparticipatie.
- WWZ: Het Stimuleringsprogramma WWZ wordt geïntensiveerd. De WMO wordt niet alleen een belangrijk speerpunt in de vijf nieuwe meerjarige voorbeeldprojecten in het landelijk gebied, maar de provincie biedt binnen lijn 2 van het Stimuleringsprogramma specifieke WMO/ WWZ ondersteuning voor alle andere gemeenten.
- Zorgvragersbeleid: De provincie stimuleert de RPCP's om een extra bijdrage te leveren aan de zorgvragersparticipatie op lokaal niveau. De provincie is betrokken bij het communicatieplan dat de RPCP's uitvoeren als deel van het implementatietraject van de WMO.
- Jeugdzorg: De WMO heeft voor het beleidsterrein jeugdbeleid/ jeugdzorg geen ingrijpende consequenties mits de vijf functies van het jeugdbeleid in de wet vastgelegd zijn. De provincie voert hiervoor binnen het IPO een lobby.
- Mantelzorgbeleid: De provincie stimuleert niet alleen het mantelzorgbeleid op lokaal niveau door de toekenning van subsidie uit de nieuwe mantelzorgregeling voor een aantal lokale projecten, maar stimuleert ook beleidsmatig de lokale inzet van de mantelzorgsteunpunten.

6.3 Optie 3: Structurele wijziging ondersteuningstaak

De provincie Noord-Holland besluit niet alleen om de invoering van de WMO tot een speerpunt van het provinciale beleid te maken (optie 2), maar verkent ook de mogelijkheden om deze taak ook na de implementatie van de WMO structureel op basis van nieuwe doelstellingen vorm te geven.

Deze verkenning is relevant voor de volgende beleidsterreinen:

- Sociaal Beleid: De provincie heeft geen wettelijke taak om een specifieke ondersteuningstaak op het terrein van zorg uit te voeren. Tegelijkertijd wordt zorg naast welzijn steeds belangrijker voor gemeenten. De provincie kan de bestuurlijke ambitie formuleren om binnen het Sociaal Beleidskader, het uitvoeringsprogramma en de steunfunctie ook een structurele ondersteuningstaak op het terrein van zorg te ontwikkelen.
- Zorgvragersbeleid: De provincie kan de inzet van de RPCP's op lokaal niveau ondersteunen door extra middelen beschikbaar te stellen om de RPCP's hiervoor gericht te faciliteren.
- Mantelzorgbeleid: De provincie kan extra middelen inzetten om de lokale ondersteuning vanuit de regionale mantelzorgsteunpunten beleidsmatig en projectmatig te stimuleren.

Deze optie om de ondersteuningstaak structureel te intensiveren heeft directe gevolgen voor de huidige beleidsdoelstellingen, organisatiestructuur, formatie en middelen.

6.4 Voorstel

De invoering van de WMO leidt tot een decentralisatie van bevoegdheden, taken en middelen van de rijksoverheid naar gemeenten. De provincies staan voor de uitdaging om de relatie tussen de provincies en de gemeenten op het terrein van zorg en welzijn opnieuw te definiëren.

De behandeling van de WMO in het parlement vindt plaats na het zomerreces. Op dit moment is de definitieve wettekst van de WMO nog onzeker. Daarom zijn de gevolgen van de invoering van de WMO voor gemeenten, burgers en provincies op dit moment nog niet volledig in kaart te brengen.

Enerzijds heeft de provincie Noord-Holland de verantwoordelijkheid in een vroeg stadium te anticiperen op de komst van de WMO. Anderzijds kan provincie een mogelijke intensivering van haar ondersteuningstaak in het kader van de WMO pas concreet vormgeven, als de WMO is vastgesteld en de gevolgen van de WMO in kaart zijn gebracht. De concrete vraag van gemeenten en de bestuurlijke ambitie van de provincie zijn hierbij leidend.

Wij stellen daarom voor bij de invoering van de WMO uit te gaan van de huidige beleidskaders en het bestaande ondersteuningsaanbod. Mogelijke aanpassingen beperken zich op dit moment tot nieuwe accenten. Een verdere intensivering van dit ondersteuningsaanbod is afhankelijk van een aantal specifieke voorwaarden en pas relevant in het najaar (optie 1).

Deze voorwaarden zijn:

1. De WMO is aangenomen door het parlement. De details en consequenties van de wet en het invoeringstraject zijn in kaart gebracht.
2. De gemeenten hebben op basis van deze inzichten duidelijk behoefte aan provinciale ondersteuning bij de invoering van de WMO en formuleren een concrete ondersteuningsvraag.
3. De provincie besluit de gemeenten vanuit haar rol bij de uitvoering van de WMO tijdelijk met extra middelen te ondersteunen als aan de in paragraaf 5 genoemde voorwaarden is voldaan.

Om in het najaar een besluit te kunnen nemen over de inzet van extra middelen voor een tijdelijk extra ondersteuningsaanbod bij de invoering van de WMO stellen wij voor in de komende maanden de ontwikkelingen rond de WMO in IPO verband intensief te blijven volgen en de vraag van gemeenten verder in kaart te brengen en te concretiseren. Bij deze vraagverkenning kunnen we in de eerste plaats gebruik maken van onze bestaande contacten met gemeenten en alle andere betrokken partijen. Daarnaast kunnen we een aantal ambtelijke en bestuurlijke bijeenkomsten met gemeenten organiseren waarin de WMO en de ondersteuningsvraag van gemeenten centraal komen te staan. Tot slot is het mogelijk om na de vaststelling van de WMO een kort vraagonderzoek uit te voeren bij gemeenten.

De uitvoering van dit voorstel is op hoofdlijnen uitgewerkt in de bijlage.

BIJLAGE: HOOFDLIJNEN PLAN VAN AANPAK OPTIE 1

Uitgangspunten

We adviseren de gedeputeerde bij de invoering van de WMO uit te gaan van de huidige beleidskaders en het bestaande ondersteuningsaanbod. Mogelijke aanpassingen beperken zich op dit moment tot nieuwe accenten. Een verdere intensivering van dit ondersteuningsaanbod is afhankelijk van een aantal specifieke voorwaarden en pas relevant in het najaar (optie 1).

In deze bijlage geven we op hoofdlijnen voor een Plan van Aanpak om optie 1 uit te voeren.

Interne organisatie

De bestaande beleidskaders en uitvoeringsinstrumenten zijn toereikend en de aanpassingen beperken zich tot nieuwe accenten. Deze aanpassingen worden uitgevoerd door de betrokken ambtenaren. De ambtelijke inzet is beperkt en vindt plaats binnen de bestaande formatie:

- Sociaal Beleid: Het Sociaal Beleidskader en het uitvoeringsprogramma krijgen nieuwe beleidsaccenten.
- WWZ: De WMO wordt een belangrijk thema in de vijf nieuwe voorbeeldprojecten in het landelijk gebied.
- Zorgvragersbeleid: De WMO wordt opgenomen in het Jaarprogramma 2006 en de prestatieplannen van de RPCP's.
De provincie is betrokken bij het WMO communicatieplan van de RPCP's.
- Jeugdzorg: De WMO heeft op dit beleidsterrein geen ingrijpende consequenties.
- Mantelzorgbeleid: De provincie stimuleert het mantelzorgbeleid op lokaal niveau door de toekenning van subsidie uit de nieuwe mantelzorgregeling voor een aantal lokale projecten.

De verdere verkenning van de gevolgen van de WMO en de vraag van gemeenten vraagt tijdelijk extra inzet, maar past binnen de bestaande werkplannen.

De afstemming van het beleid op de verschillende beleidsvelden en de vraagverkenning vinden plaats binnen de huidige werkgroep WMO. Deze afstemming is niet structureel. De frequentie wordt bepaald door een aantal praktische afstemmingsmomenten.

De doelstelling, taken, afstemmingsmomenten en samenstelling van de werkgroep WMO worden in een nieuwe opdracht vastgelegd.

Vraagverkenning

Een belangrijk aandachtspunt is een verdere analyse van de gevolgen van de WMO en de inventarisatie van de vraag van gemeenten. Naast de bestaande contacten worden een aantal ambtelijke en bestuurlijke overleggen gepland met gemeenten en andere betrokken partners waarin de WMO centraal staat. Na de vaststelling van de WMO wordt samen met Primo een kort vraagonderzoek bij gemeenten uitgevoerd.

Planning

Actie	Wie	Wanneer
Bespreking MT	MT	07 juni 2005
Vaststelling Staf	Gedeputeerde Kruisinga	13 juni 2005

GS	GS	28 juni 2005
Commissie SI	Cie SI	7 september 2005
Nieuwe opdracht	MT	Na vaststelling Staf (130605)
Verdere afstemming Primo	Provincie en Primo	Juni 2005
Ambtelijke/ bestuurlijk overleg	Provincie – gemeenten	Medio juni – eind 2005
Vraagonderzoek gemeenten	Provincie en Primo	Medio september – eind oktober
Optioneel: besluit extra ondersteuningsaanbod	GS, Cie SI, PS	November – december